

SAMMANDRAG

Sammanlagt 3 476 elever från 109 skolor deltog i utvärderingen av inlärningsresultaten i den A-lärokursen i engelska våren 2013. Samplet motsvarade cirka sex procent av åldersklassen. Av de elever som deltog i utvärderingen var 1 697 flickor och 1 766 pojkar, 13 elever uppgav inte kön. Av eleverna gick 2 966 i finskspråkig skola och 510 i svenskspråkig skola. Det vanligaste modersmålet bland eleverna var finska (83 %), det näst vanligaste svenska (13 %).

Elevernas kunskaper i engelska mättes genom uppgifter i hör- och läsförståelse samt skrivuppgifter. En del av eleverna (1 500) utförde även uppgifter som gällde de muntliga färdigheterna. Elevernas resultat inom språkfärdighetens olika delområden var goda, för en del t.o.m. utmärkta. De bästa resultaten fick eleverna i de muntliga uppgifterna och i skrivuppgifterna, därefter i hörförståelse- och läsförståelseuppgifterna.

Minst till färdighetsnivån A2.2, som motsvarar **goda kunskaper** och skolvitsordet åtta, nådde i de muntliga uppgifterna 77 procent och i skrivuppgifterna 72 procent av eleverna. Minst till färdighetsnivån B1.1, som motsvarar goda kunskaper i förståelseuppgifterna, nådde i hörförståelse 67 procent av eleverna och i läsförståelse 62 procent av eleverna. **Utmärkta kunskaper** (B1.2 eller högre) hade 44 procent av eleverna i läsförståelseuppgifterna och 22 procent av eleverna i hörförståelseuppgifterna. En utmärkt färdighetsnivå i produktionsuppgifterna (B1.1 eller högre) nådde 64 procent av eleverna i de muntliga uppgifterna och 58 procent av eleverna i skrivuppgifterna.

Av eleverna hade 17 procent **nöjaktiga kunskaper** (A2.2) i förståelseuppgifterna, både i hörförståelse och läsförståelse. I fråga om produktionsuppgifterna var kunskaperna nöjaktiga (A2.1) för 9 procent av eleverna i de muntliga uppgifterna och för 12 procent av eleverna i skrivuppgifterna. Mest elever med **svaga kunskaper**, minst två färdighetsnivåer under nivån för goda kunskaper, fanns det i läsförståelse (21 % av eleverna). Inom de övriga delområdena fick 16 procent ett svagt resultat i hörförståelse- och skrivuppgifterna och 14 procent i de muntliga uppgifterna.

Den mest typiska färdighetsnivån för eleverna i de muntliga uppgifterna, i skrivuppgifterna och i läsförståelseuppgifterna var B1.2, som i nivåskalan för språkkunskaper i läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen (2004) beskriver flytande grundläggande språkfärdighet. I hörförståelseuppgifterna var den mest typiska färdighetsnivån B1.1, som motsvarar fungerande

grundläggande språkfärdighet. Både språkfärdighet på nivå B1.2 och på nivå B1.1 ger eleverna förutsättningar att klara sig i olika kommunikationssituationer i vardagen.

Den bakgrundsfaktor som korrelerade starkast med elevernas resultat var elevernas fortsatta studieplaner. De elever som sökt till gymnasiet hade större framgång än de som sökt till yrkesutbildning i fråga om alla delfärdigheter. Andelen som hade sökt till gymnasiet av dem som uppnådde minst goda kunskaper var i läsförståelseuppgifterna 36, i hörförståelseuppgifterna 31, i skrivuppgifterna 32 och i de muntliga uppgifterna 29 procentenheter större än andelen av dem som hade sökt till yrkesutbildning. Bäst klarade sig de pojkar som planerade att fortsätta i gymnasiet, de nådde goda, t.o.m. utmärkta resultat inom alla delområden. Sämst klarade sig i sin tur de flickor som hade sökt till yrkesutbildning.

Andra faktorer som korrelerade med elevernas resultat var engelska som fritidsintresse utanför skolan (t.ex. att lyssna på musik, titta på filmer och videoklipp, delta i diskussioner på webben) och att engelskan upplevdes som nyttig. Även föräldrarnas utbildningsnivå och skolans undervisningsspråk förklarade elevernas färdigheter i engelska. Bland de elever som nådde den högsta färdighetsnivån inom de olika delfärdigheterna fanns klart fler elever vars båda föräldrar hade tagit studenten än elever vars föräldrar inte var studenter. Likaså fanns det bland de elever som nådde nivån för goda kunskaper fler elever från svenskspråkiga skolor än i hela materialet i genomsnitt. Däremot uppmättes inget tydligt samband mellan elevernas språkkunskaper och hur ofta s.k. inlärningsfrämjande praxis (t.ex. IKT, självvärdering, inspelning av muntliga övningar) förekom under lektionerna, och inte heller med hur regelbundet läxorna gjordes.

Elevernas uppfattningar om de egna kunskaperna, engelskans nytthet och studierna i engelska var i huvudsak positiva. Lite över hälften av eleverna tyckte att de var bra i engelska och majoriteten (82 %) tyckte att deras vitsord var lämpligt med tanke på kunskaperna. Två tredjedelar av eleverna tyckte även att engelska är ett ganska lätt ämne. Nio av tio elever upplevde att det är viktigt att kunna engelska i dag: engelska behövs förutom i vardagen (78 %) även i arbetslivet (74 %) och vid fortsatta studier (72 %). Däremot var elevernas uppfattningar om hur mycket de tycker om att studera engelska och om hur intressanta uppgifterna i engelska är mer neutrala.

Vid en resultatgranskning enligt område och kommuntyp framkom skillnader i elevresultaten. Storleksklassen varierade i de olika delfärdigheterna: i skrivuppgifterna var skillnaderna minst (14 %) och i hörförståelseuppgifterna var de störst (25 %). I förståelseuppgifterna klarade sig i allmänhet eleverna i Södra

Finland bäst, eleverna i Norra Finland sämst. Till färdighetsnivån goda kunskaper nådde flest elever från Södra Finland, sedan från Västra och Inre Finland samt Sydvästra Finland. Även i produktionsuppgifterna klarade sig eleverna från Södra Finland och Västra och Inre Finland bäst och eleverna från Östra Finland och Lappland sämst. En granskning av resultaten enligt kommuntyp visade att de bästa resultaten uppnåddes i stadsliknade, sedan i tätt bebodda och som tredje i landsortsliknade kommuner. Skillnaderna i språkkunskap mellan regioner och kommuntyper var i den klassen att det är skäl att fästa uppmärksamhet vid dem för att stödja jämlikheten i utbildningen.

En stor del av variationen i elevernas resultat förklarades av skillnader i skolornas nivå. Stora skillnader mellan skolorna fanns speciellt i de muntliga färdigheterna. Skillnaderna mellan skolorna förklarade 24 procent av variansen i inlärningsresultat i muntliga färdigheter, 14 procent i hörförståelse, 10 procent i läsförståelse och 8 procent i skrivning.

Resultaten visar att de största utvecklingsbehoven i engelskundervisningen gäller följande områden: att mångsidiggöra arbetssätten under lektionerna, att öka användningen av informations- och kommunikationsteknik och att stödja och mångsidiggöra praxis som främjar elevernas självstyrning och självvärdering. Uppmärksamhet bör också fästas vid stöd till de elever vars kunskaper i engelska stannar på färdighetsnivån svaga kunskaper. Dessutom är det skäl att överväga om nivån för goda kunskaper kan höjas till nivån B1.1 i fråga om färdigheterna att tala och att skriva, så att färdighetsnivån för goda kunskaper är densamma inom språkfärdighetens alla delområden.